

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

WARSZAWA, czerwiec-lipiec 1983r.

DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

Nr. 6-7.

Kolejny numer "Informacji ZG PTTK" ukaże się po wakacyjnej przerwie we wrześniu bieżącego roku.

**ŻYCZYMY PRZYJEMNYCH I UDANYCH WAKACJI
NA TURYSTYCZNYCH SZLAKACH !**

Z PRAC PREZYDIUM I PLENUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

W dniach 2 - 3 lipca br., w Warszawie odbyło się plenarne posiedzenie Zarządu Głównego PTTK. Informację o posiedzeniu zamieszczamy, ze względów technicznych, na stronie 5.

W Domu Wycieczkowym PTTK w Zegrzynie odbyło się w dniach 19 i 20 maja br. posiedzenie Prezydium Zarządu Głównego PTTK. W poważnej części poświęcono je bieżącym sprawom związanym z działalnością społecznych komisji i zespołów ZG PTTK.

Komisja Przewodników Turystycznych przedstawiła koncepcję związaną z objęciem przez Towarzystwo całości spraw związanych z przewodnictwem turystycznym w kraju. Dotyczy to 13,6 tys. przewodników turystycznych skupionych w 248 kołach, których działalność jest koordynowana przez 47 komisji wojewódzkich.

Sztab Główny Służby Kultury Szlaku przedstawił założenia akcji społecznej wizytacji obiektów PTTK przez członków SKS. W wyniku dyskusji przyjęto koncepcję pozwalającą na połączenie tych zadań ze statutowymi założeniami Służby, a nie tworzącą nowej ani mnożącą istniejącej już struktury kontrolnej.

Komisja Turystyki Pieszej przedstawiła informację o kierunkach działania Komisji. W 1982 roku w 25,4 tys. imprez turystyki pieszej uczestniczyło 683 tys. osób /jest to około 40 % spadek w porównaniu z 1980 rokiem/. W strukturze Towarzystwa działało 341 komisji oddziałowych i ponad 1800 klubów. Kadre stanowi niemal 6 tys. przewodników turystyki pieszej.

Turystyka piesza w znacznym stopniu jest turystyką młodzieży szkolnej, stąd też zwrócenie uwagi na współpracę z młodzieżowymi ogniwami PTTK, popularyzacja tej formy turystyki wśród młodzieży.

Komisja Turystyki Pieszej prowadzi aktualnie przegląd kadry przewodniczącej w komisjach wojewódzkich, rozpoczęto też prace nad ujednoliceniem kryteriów dla kandydatów na przewodników. Trwają prace nad wydaniem pomocniczych materiałów szkoleniowych.

Znakowane szlaki nizinne liczą obecnie ponad 20 tys. km, Komisja uznaje, że zasadniczo sieć ta jest wystarczająca, niezbędne są natomiast lokalne uzupełnienia, korekty i stała konserwacja szlaków.

Prezydium zapoznało się z informacją, zwracającą szczególną uwagę na edukację turystyczną młodzieży szkolnej przez turystykę. Podkreślono jednocześnie duży udział i zaangażowanie działaczy Komisji w rozwój turystyki pieszej w PTTK.

Zespół d/s szkolenia przedstawił szczegółową informację o pracach podjętych i realizowanych w ostatnim okresie. Obecnie prace koncentrują się na problemach realizacji kursów szkolenia podstawowego w wybranych środowiskach, analizie tych szkoleń i korekcie przyjętych programów szkoleń, opracowaniu wytycznych do prowadzenia egzaminów oraz przygotowywanie akcji badań nad efektywnością kształcenia kadr PTTK.

Przedstawiona informacja została przyjęta przez Prezydium, które jednocześnie zaaprobowało proponowane kierunki działania.

Kolejna informacja dotyczyła spotkania Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK z Zarządami Wojewódzkimi z terenów górskich. Treścią spotkania była realizacja uchwały Zarządu Głównego PTTK "PTTK a góry". Powołany przez Prezydium zespół dokonał oceny i przedstawił propozycje szczegółowych rozwiązań. Szczegółowa ocena realizacji uchwały zostanie dokonana na jednym z kolejnych posiedzeń Prezydium.

Prezydium zapoznało się z projektem sprawozdania z działalności Zarządu Głównego PTTK w 1982 roku. Przedstawiony projekt obejmuje informacje o pracach Zarządu Głównego i jego Prezydium, aktualny stan organizacyjny Towarzystwa, informacje o działalności PTTK w zakresie turystyki kwalifikowanej, krajoznawstwa oraz działalności w poszczególnych środowiskach. Kolejny fragment sprawozdania dotyczy przewodnictwa turystycznego i zagadnień kadry PTTK - zarówno programowej, jak też pracowników etatowych. W sprawozdaniu omówiono również działalność wydawniczą i propagandową Towarzystwa, a także działalność BORT PTTK i służb rewizyjnych i kontrolnych PTTK.

Prezydium ZG PTTK dokonało rekomendacji przedstawionego sprawozdania na najbliższe posiedzenie plenarne ZG PTTK.

Część posiedzenia poświęcono problematyce ekonomicznej i gospodarczej. Przyjęto informację o naradzie kierowników BORT PTTK w Chorzowie /patrz "Informacje" z maja br./; jednocześnie zapoznano się z informacją o działalności BORT PTTK w 1982 roku.

Prezydium zapoznało się ze szczegółową analizą ekonomiczną działalności gospodarczej ZG PTTK w 1982 roku i rekomendowało ją na posiedzenie plenarne.

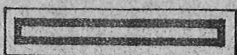
Duży fragment obrad poświęcono działalności Biura Turystyki Zagranicznej PTTK. Po zapoznaniu się

... w tym wchodzący w skład materiału oraz z materiałem Głównego Komitetu Rewizyjnego i bardzo ożywionej dyskusji. Prezydium zaleciło analizę zgłoszonych szczegółowych problemów. Przedstawiono jednocześnie szereg propozycji konkretnych rozwiązań - do realizacji przez BTZ, szczególnie w zakresie współpracy pomiędzy oddziałami BTZ a BORT PTTK prowadzającymi akwizycję turystyki zagranicznej.

W końcowej części obrad Prezydium zatwierdziło statuty kolejnych przedsiębiorstw PTTK: Biura Turystyki Zagranicznej PTTK Wydawnictwa PTTK "Kraj", Okręgowych Zespołów Gospodarki Turystycznej PTTK w Nowym Sączu i Opolu oraz Krakowskiego Przedsiębiorstwa Produkcyjnego PTTK "Fotopam".

Kolejne posiedzenie Prezydium ZG PTTK odbyło się w dniach 1 i 2 lipca bieżącego roku. Ze względów technicznych informację o posiedzeniu zamieszczamy na stronie 6.

Powróćmy jeszcze do plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego PTTK, które odbyło się 19 i 20 marca br. Podczas posiedzenia podjęto uchwałę w sprawie programu PTTK "Turystyka a środowisko przyrodnicze". Treść uchwały omówiliśmy już krótko w kwietniowym wydaniu "Informacji".

Poniżej publikujemy pełny tekst Uchwały nr 31/X/83, określającej zadania Towarzystwa w zakresie ochrony przyrody.

UCHWAŁA nr 31/X/83

Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego z dnia 19 marca 1983 r. w sprawie programu PTTK "Turystyka a środowisko przyrodnicze" nowelizująca uchwałę nr 33/VIII/75 z dnia 8.VI.1975 r.

Zadania przedstawione w programie wymagają integracji działań wszystkich członków i jednostek organizacyjnych PTTK.

W związku z powyższym zaleca się przystąpienie do realizacji zawartych w programie zadań.

Komisji Ochrony Przyrody Zarządu Głównego PTTK powierza się nadzór i doroczną analizę realizacji programu przez wszystkie ogniwa PTTK.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

1. Ochrona i kształtowanie środowiska należy do podstawowych funkcji państwa socjalistycznego. Na obecnym etapie wysokiego rozwoju techniki wymaga to zasad prawnych, odpowiedniego systemu odpowiedzialnych instytucji, wyspecjalizowanej państwowej służby oraz opartego na naukowych przesłankach planowania i konsekwentnych działań na rzecz wdrażania tych zasad.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze uważa, że do rangi praw obywatelskich powinno być zaliczone prawo do życia w środowisku godnym człowieka, czemu towarzyszyć powinien obowiązek humanitarnego stosunku do przyrody oraz troski o krajozraz.

2. Rolą czynników społecznych jest przede wszystkim wytworzenie w społeczeństwie klimatu poparcia dla przedsięwzięć w zakresie ochrony i kształtowania środowiska oraz czynne włączenie się w realizację tych przedsięwzięć w zakresie dostępnym społecznikom.

Równocześnie rolą PTTK jako społecznej organizacji, wynikającą z właściwości ustroju socjalistycznego jest baczenie na prawidłowość działania administracji,

zwłaszcza administracji gospodarczej i sygnalizowania ujemnych działań władzom nadzječnym. Władze centralne i terenowe, którym powierzone są sprawy ochrony środowiska naturalnego powinny korzystać z doświadczeń i społecznej ofiarności reprezentowanej przez naszych działaczy.

3. Powyższe zadania Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze przyjmuje dla swych jednostek organizacyjnych i wszystkich członków Towarzystwa oraz będzie wpływać na kształtowanie właściwej postawy swych członków, celem wytworzenia nierozzerwalnych więzi łączących społeczeństwo ze środowiskiem przyrodniczym.

4. PTTK zawsze traktowało ochronę przyrody jako elementarną powinność Państwa, i ważne zadania Towarzystwa, występując z wieloma inicjatywami do odpowiednich władz oraz podejmując różne prace własne. Uważamy, że konieczne jest odwoływanie się do głosu i respektowanie opinii turystów w kwestiach spornych tam, gdzie wchodzi w rachubę zagrożenie środowiska przyrodniczego, krajozrazu. PTTK zdecydowanie opowiada się za szybkim rozwojem sieci obszarów chronionych i niejednokrotnie występowało z inicjatywą powołania takich obszarów. Uważamy, że w Polsce powinno być więcej parków narodowych, a obecnie istniejące należy powiększyć i wyznaczyć dla nich otuliny. Jesteśmy przeciwko nowym inwestycjom w parkach narodowych /poza niezbędnymi urządzeniami do ochrony środowiska/ i łamaniu prawa na obszarach chronionych.

Protęstujemy przeciwko jakimkolwiek formom prywaty i łamania prawa na obszarach chronionych.

Uważamy, że troska o obszary chronione nie może polegać jedynie na ustalaniu zakazów. Sposoby zwiedzania tych terenów muszą być oparte na racjonalnych zasadach uprawiania turystyki i ustalone wspólnie z PTTK.

Towarzystwo podejmie starania, aby do każdej rady parków krajozrazowych i narodowych był powoływany przedstawiciel PTTK.

PTTK będzie wypowiadać się na temat konkretnych poczynañ władz administracyjnych, które mogą wywierać negatywny wpływ na walory krajozrazowe i stan przyrody, szczególnie na obszarach chronionych oraz wykorzystywanych przez turystykę i inne rodzaje rekreacji.

5. Jako działacze członkowie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego wyznaczamy sobie i ogólnie w których działamy, liczne zadania szczegółowe w zakresie: programowania i organizacji ruchu turystycznego, kształcenia i wykorzystania kadr w Towarzystwie, pracy wychowawczej wśród członków Towarzystwa oraz doskonalenia działań gospodarczych i inwestycyjnych w ogniwach gospodarczych PTTK.

Wszystkie te zadania rozwinięte w dalszym ciągu niniejszego programu będą wymagały opracowania planów realizacyjnych w zarządach wojewódzkich PTTK i zarządach oddziałów PTTK, wszystkich komisji problemowych, środowiskowych i turystyki kwalifikowanej.

Programowanie i organizacja ruchu turystycznego

6. W celu zmniejszenia potencjalnego zagrożenia środowiska przyrodniczego przez nadmierną koncentrację ruchu turystycznego, ogniwa PTTK powinny podejmować starania o zmianę przestrzennej struktury ruchu turystycznego w Polsce. W tym celu należy dążyć do szybszego zagospodarowania turystycznego terenów nie wykorzystanych turystycznie, a posiadających pełne walory przyrodnicze i turystyczne zgodnie z potrzebami konkretnych dyscyplin turystycznych. Zagospodarowanie turystyczne tych obszarów powinno przebiegać bardzo harmonijnie, z zagospodarowaniem nowych terenów rekreacyjnych z oddzieleniem turystyki kwalifikowanej od innych form rekreacji.

7. Zobowiązuje się ogniwa PTTK do projektowania nowych tras turystycznych w terenach, które mogą być udostępnione dla turystyki, zobowiązuje się wszystkie ogniwa propagandy wewnątrz PTTK do popularyzacji tych tras.

obowiązujące się również biura obsługi ruchu turystycznego PTTK, aby do programów swoich imprez włączyły zagadnienia ochrony przyrody, zwracając szczególną uwagę na kierowanie ruchu turystycznego do rejonów mniej znanych, o bogatych walorach przyrodniczo-krajoznawczych oraz rozpropagowały kulturalne uprawianie turystyki.

8. Skutecznego przestrzegania wymaga status i społeczna funkcja parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów krajobrazu chronionego w programowaniu i organizacji przedsięwzięć krajoznawczo-turystycznych i zagospodarowania turystycznego tych obszarów. W tym celu ogniwa PTTK będą rozwijać dalszą współpracę z dyrekcjami parków narodowych, służbą leśną i administracją innych obszarów chronionych.

Równocześnie zarządy wojewódzkie PTTK powinny dbać o poszanowanie interesów turystyki krajoznawczej na szlakach turystycznych i w parkach narodowych.

9. PTTK opowiada się za określeniem właściwych rozmiarów i charakteru ruchu turystycznego w różnych typach parków narodowych oraz zapobieganiem zbytniemu zagęszczeniu ruchu w parkach krajobrazowych. PTTK jest przeciwko nieracjonalnemu "zagospodarowaniu" terenów turystycznych, a zwłaszcza tendencjom do maksymalizacji ułatwień i wygod oraz gigantomanii w rozwiązaniach architektonicznych na obszarach chronionych.

10. PTTK opowiada się przeciw nadużywaniu terenów parków narodowych do celów sportowych i organizowania masowych imprez turystycznych. Obszary te powinny być przeznaczone wyłącznie do krajoznawczego zwiedzania indywidualnie i małymi grupami z udziałem przeszkolonych przewodników, przodowników i instruktorów PTTK.

Ta kadra PTTK powinna czuć się społecznym współgospodarzem tych obszarów, a moralnie do tego prawo powinna im dać ich własna postawa i zaangażowanie w ochronę przyrody ojczystej.

Kształcenie i wykorzystanie kadry PTTK

11. W utrzymaniu wzorcowego poziomu imprez organizowanych przez PTTK oraz w pracy obiektów prowadzonych przez Towarzystwo, podstawową rolę odgrywać będzie kształcenie kadr PTTK.

Programy kształcenia kadr należy rozszerzyć o elementy przyrodniczo-wiedzy z zarysem ekologii oraz kształtowania i ochrony przyrody i środowiska jako fragmentów kształcenia krajoznawczego warunkującego przyznawanie stopni i uprawnień turystycznych. W tym celu należy opracować i wydać materiały szkoleniowe oraz odpowiednie pomoce naukowe.

12. Program kształcenia kadr PTTK powinien być uzupełniony wystawami, odczytami, spotkaniami klubowymi i imprezami turystycznymi o cechach szkoleniowych, traktującymi o ochronie naturalnego środowiska i jego kształtowaniu.

Przy ich organizacji należy odwoływać się do pomocy naukowców i twórców.

13. PTTK wysoko ceni udział swoich członków w pracach Straży Ochrony Przyrody, uważając to za ważną formę działalności statutowej Towarzystwa. PTTK, jako organizacja współtworząca SOP, nadal bierze na siebie obowiązki organizowania i finansowania szkolenia członków Straży, a także rozwijać będzie działalność grup SOP przy swoich oddziałach.

14. PTTK w dalszym ciągu będzie szkolić i powoływać społecznych opiekunów przyrody.

15. Cała kadra PTTK powinna być wykorzystywana w działaniach na rzecz ochrony przyrody w Straży Ochrony Przyrody, Służbie Kultury Szlaku i jako społeczni opiekunowie przyrody. PTTK wyraża pogląd, że Straż Ochrony Przyrody zasługuje na większe zainteresowanie się jej działalnością przez administrację państwową. Niezbędne jest zapewnienie udziału kadry ochrony przyrody w imprezach turystycznych organizowanych przez ogniwa PTTK.

W regulaminach imprez turystycznych uwzględnić należy zagadnienia ochrony przyrody. Do zadań kadry

ochrony przyrody należy kontrola przestrzegania tych przepisów przez turystów.

Praca wychowawcza wśród turystów

16. Z doświadczeń dziesiątków lat działalności społecznych stowarzyszeń turystycznych oraz wieloletniej pracy PTTK wynika, że na naszym Towarzystwie spoczywa również zadanie przygotowania społeczeństwa do turystyki kulturalnej i zgodnej z zasadami ochrony przyrody.

Podstawą pracy wychowawczej jest, obok budzenia szacunku do przyrody i umiłowania jego rodzimego piękna, uczenie rezygnacji z niejednego /zamiaru i chęci/ na rzecz utrzymania przyrody w stanie możliwie nienaruszonym. Turystykę musi cechować żelazna dyscyplina nie tylko wobec oficjalnych przepisów chroniących przyrodę, ale wobec zasad i dobrych zwyczajów dyktowanych doświadczeniem pokoleń aktywnych turystów - od Towarzystwa Tatrzańskie-go i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego poczynając.

17. Uczyć kultury wycieczkowania trzeba na dobrych przykładach. Ogniwa PTTK powinny dostarczać prasie, radiu i telewizji takich przykładów. Starać się o kultywowanie dobrych zwyczajów turystycznych i wzorców kulturalnego spędzenia czasu wolnego w zgodzie z przyrodą.

18. Należy wyrabiać wśród członków PTTK szacunek dla społecznego działania Strażników Ochrony Przyrody, Służby Kultury Szlaku i społecznych opiekunów przyrody, ponieważ jest to ważna społecznie, aczkolwiek nie rzadko niewdzięczna rola. Równocześnie trzeba uczyć wszystkich członków PTTK sposobów skutecznego przeciwdziałania zjawiskom niekulturalnego zachowania się na szlakach turystycznych, ośmielać do publicznego piętnowania za pośrednictwem środków masowego przekazu niekulturalnych turystów lub organizatorów wycieczek, które zakłócają spokój przyrody.

19. W pełni rozumiejąc znaczenie walorów krajobrazu jako składników dóbr narodowych o niewymiernych wartościach, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze deklaruje gotowość objęcia społecznego protektoratu nad krajobrazem chronionym. Patronat polegałby na podjęciu przez odpowiednie ogniwa PTTK funkcji społecznej opiekuńczej przyrody danego obszaru, ściśle współpracującego z odpowiednimi władzami i zgodnie z ich wytycznymi programującego i organizującego turystykę na tym obszarze, jak również zapewniającego społeczną ochronę obszaru i przewodnictwa oraz utrzymanie szlaków i miejsc biwakowych. Przedsięwzięcie to mogłoby mieć duży wpływ na proces społecznego wychowania rzeszy turystów.

Doskonalenie działań inwestycyjnych i gospodarczych

20. Realizacja w gospodarce PTTK zadań inwestycyjno-budowlanych wymaga wzorcowego ujmowania spraw ochrony przyrody i przestrzegania przepisów m. in. o lokalizacji obiektu oraz wytyczania szlaków w terenie bez zakłóceń krajobrazu, wyposażania go w urządzenia zabezpieczające przed niszczeniem środowiska, o estetycznie zaprojektowanych wnętrzach i otoczeniu. Jednocześnie obiekt turystyczny PTTK powinien spełniać funkcje wychowawcze, upowszechniając zasady ochrony przyrody wśród turystów. Warunkiem spełnienia tego zadania jest ścisła współpraca jednostek gospodarczych PTTK z komisjami ochrony przyrody odpowiedniego szczebla. Uporządkowanie tych spraw winno nastąpić do 1990 roku.

21. W biurach obsługi ruchu turystycznego PTTK należy podnieść stopień wspólnej i indywidualnej odpowiedzialności za poziom kulturalny organizowanych wycieczek. Rolę tę wobec BORT PTTK, jak i innych biur turystyki powinni spełniać przede wszystkim przewodnicy PTTK.

Obiekty turystyczne PTTK oraz biura obsługi ruchu turystycznego mają uczyć dobrej, kulturalnej turystyki, uczyć ochrony przyrody, a zadania te muszą przed sobą stawiać przynajmniej na równi, jeżeli nie przed zadaniami ekonomicznymi.

22. Zarząd Główny PTTK zobowiązuje prezydium do opracowania szczegółowych programów i wytycznych realizujących powyższą uchwałę w porozumieniu z zainteresowanymi komisjami.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

Swiatowy ruch na rzecz obrony pokoju nabiera w ostatnich miesiacach szczególnego wyrazu. Prez. im Zarządu Głównego PTTK podjęło w marcu br. Uchwałę popierającą apel Ogólnopolskiego Komitetu Pokoju. Oto tekst tej Uchwały:

U C H W A L A nr 145/83

Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 19 marca 1983 w sprawie apelu Ogólnopolskiego Komitetu Pokoju

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w pełni popiera apel Ogólnopolskiego Komitetu Pokoju. Zadania PTTK wynikające z tradycji Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego zawierają w swych treściach patriotyczne idee umiłowania kraju, ochrony dziedzictwa kultury narodowej, zachowania środowiska naturalnego, upamiętniania ważnych wydarzeń historycznych. Jednym z najważniejszych celów naszego Towarzystwa jest praca z młodzieżą dla kształtowania osobowości, obywatelskich postaw wyrabiania samodzielności, zaradności i sprawności fizycznej. Idea turystyki - w naszym rozumieniu to idea przyjaźni. Dlatego gorąco popieramy wszelkie inicjatywy służące pokojowemu współistnieniu bez względu na wszelkie różnice ideologiczne i polityczne. Jako rzecznicy pokoju w swych działaniach zamierzamy:

- współdziałając z organizacjami zagranicznymi konsekwentnie dążyć do zacieśnienia współpracy w tym szczególnie rozwijać imprezy: "Międzynarodowy Górski Szlak Przyjaźni" oraz "Międzynarodowy Złot Przyjaźni",
- w programach imprez turystycznych preferować treści wynikające z wieloletnich tradycji i doświadczeń Towarzystwa zgodnie z hasłami głoszonymi przez OKP
- w programach kształcenia kadr poczesne miejsce przyznawać tematowi utrwalającym patriotyzm, wzajemne zrozumienie i poszanowanie dla dobroku innych narodów,
- w wydawnictwach turystycznych propagować będziemy miejsca i wydarzenia świadczące o historii i dokonaniach naszego narodu oraz udziału przedstawicieli innych narodów w tworzeniu historii Polski, a także udziału Polaków w utrwalaniu pokoju,
- wykonując przewodnictwo turystyczne prezentować historyczne doświadczenia naszego narodu, wskazywać na polskie inicjatywy pokojowe.

Będziemy dalej dążyć do rozwoju turystyki krajowej i międzynarodowej, traktując swobodne uprawianie turystyki, jako elementy służące pokojowi i zbliżeniu między narodami. Liczymy też, że Ogólnopolski Komitet Pokoju wesprze działania Towarzystwa w rozwijaniu turystyki międzynarodowej.

PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

Na zaproszenie Centralnej Rady d/s turystyki i wycieczek działającej przy Wszechzwiązkowej Centralnej Radzie Związków Zawodowych ZSRR w dniach 14-19 czerwca br. przebywała w ZSRR delegacja Zarządu Głównego PTTK w składzie: Andrzej GORDON - Prezes ZG PTTK, Zdzisław ŁYSIO - Sekretarz Generalny, Zdzisław SOBKIEWICZ - członek Prezydium ZG. Delegacja polska uczestniczyła w spotkaniu delegacji organizacji turystycznych działających na terenie krajów socjalistycznych.

Obyło również spotkanie z kierownictwem Centralnej Rady d/s turystyki i wycieczek. W trakcie spotkania omówiono aktualne problemy związane ze współpracą obu organizacji. Dziękując za udział delegacji radzieckiej w Złocie Przyjaźni w Szczyrku w czerwcu br., przedstawiciele PTTK zaprosili do udziału w innych tegorocznych imprezach - Rajdzie Przyjaźni im. W.I. Lenina i otwarciu polskiego odcinka Międzynarodowego Górskiego Szlaku Przyjaźni.

Przewodniczący delegacji polskiej, kol. A. Gordon zaproponował rozpoczęcie od 1984 roku wymianę wyspecjalizowanych grup turystycznych, m.in. w celu wymiany doświadczeń.

Na zakończenie wizyty delegacja polska wzięła udział w III Wszechzwiązkowym Zlocie Turystów ZSRR odbywającym się na terenie Białorusi.

Przedstawiciele Zarządu Głównego PTTK zostali przyjęci przez Ministra d/s młodzieży Andrzeja ORNATA. Ministrowi przedstawiono program i formy działalności PTTK w środowisku młodzieży szkolnej, akademickiej i robotniczej. Poinformowano również o współdziałaniu Towarzystwa z organizacjami młodzieżowymi działającymi w tych środowiskach.

Szczególną uwagę zwrócono na Młodzieżową Szkołę Turystyki, jako formę realizacji uchwały Zarządu Głównego PTTK w sprawie rozwoju turystyki w środowisku młodzieży szkolnej. Inicjatywa ta spotkała się z dużą przychylnością i uzyskała patronat Ministra. Uzyskana dotacja finansowa pozwoli na realizację centralnej akcji MST oraz na pomoc dla akcji realizowanych przez Zarządy Wojewódzkie.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

W dniach 13 i 14 czerwca br. w Sulejowie odbyła się narada urzędujących członków Zarządów Wojewódzkich PTTK oraz dyrektorów Okręgowych Zespołów Gospodarki Turystycznej PTTK.

Sekretarz Generalny PTTK kol. Zdzisław ŁYSIO przedstawił główne zadania, które będą realizowane przez instancje Towarzystwa w najbliższym czasie. Sporo uwagi poświęcił rozpoczynającej się akcji letniej realizowanej zarówno przez ZW w sferze programu, jak i OZGT w sferze usług materialnych. Poinformował również o bieżących pracach Zarządu Głównego i jego Prezydium.

Skarbnik ZG PTTK kol. Marek DĄBROWSKI zapoznał zebranych z aktualnymi problemami ekonomicznymi PTTK. Przedstawił m.in. regulamin funduszu pomocy oddziałom PTTK. Omówił również, nie we wszystkich województwach prawidłową, współpracę Zarządów Wojewódzkich z OZGT-ami.

Z programem działalności na II półrocze br. zapoznał uczestników narady przewodniczący Komisji Kół i Oddziałów Zakładowych ZG PTTK kol. Henryk BIAŁCZYŃSKI. Przedstawił on m.in. zadania spoczywające w najbliższym okresie na komisjach wojewódzkich.

Zebrani omówili działalność Rad Programowych w jednostkach gospodarczych Towarzystwa. W wielu przypadkach nie spełniają one jeszcze swych wszystkich statutowych zadań, nierzadkie są przypadki braku jakiegokolwiek działalności. Jest to niepokojące z uwagi na konieczność ścisłej współpracy jednostek programowych i gospodarczych Towarzystwa. Jednym z ogniw tej współpracy winny być przecież Rady Programowe.

Omówiono przeprowadzany przez Zarządy Wojewódzkie społeczny przegląd obiektów turystyki kwalifikowanej. Został on zakończony w większości obiektów, a jego wyniki wskazują w większości na prawidłowe wprowadzenie w życie zasad funkcjonowania tych obiektów i ich przygotowanie do rozpoczynającego się sezonu letniego.

Urzędujący członkowie ZW PTTK omówili tematy związane z działalnością programową. Zarządy Wojewódzkie spełniają ważną rolę w umacnianiu pozycji koła i klubu PTTK /temat ten omówiliśmy przy okazji marcowego posiedzenia Zarządu Głównego PTTK - "Informacje" z kwietnia br./.. Omówiono również realizację uchwały ZG PTTK w sprawie rozwoju turystyki w środowisku młodzieży szkolnej. Szczegółowo przedyskutowano zadania ZW w zakresie realizacji uchwały, w szczególności zaś zadań Młodzieżowej Szkoły Turystyki.

Dyrektorzy OZGT omówili szczegółowe tematy związane z realizacją dotacji przeznaczonych dla obiektów turystyki kwalifikowanej oraz, bardzo istotne, problemy remontów baz PTTK.

Z PRAC PREZYDIUM I PLENUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

W dniach 2 i 3 lipca br. w Warszawie odbyło się plenarne posiedzenie Zarządu Głównego PTTK. Przew. Władz Towarzystwa uczestniczyli w nim zaproszeni goście: Jan PAWLAK - Zastępca Przewodniczącego Głównego Komitetu Turystyki, Ryszard PALIŃSKI - Dyrektor Gabinetu Przewodniczącego GKT, Marek PIEKUTOWSKI - Dyrektor Departamentu Ruchu Turystycznego GKT, Marian KUBICKI - Prezes Polskiej Federacji Organizacji Turystycznych.

Członkowie Zarządu Głównego zatwierdzili przedstawione sprawozdanie z działalności organizacyjno-programowej i gospodarczej ZG PTTK za 1982 rok. Zatwierdzono również dokumenty finansowe: zbiorcze sprawozdanie finansowe za 1982 rok i zmiany w budżecie Zarządu Głównego PTTK na 1983 rok /informacje o tych dokumentach zamieszczamy w dziale "Życie Gospodarcze"/. Jednocześnie przyjęto tematykę posiedzeń Zarządu Głównego PTTK na II półrocze 1983 roku.

Wiodącym tematem posiedzenia była turystyka zagraniczna w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. Tezy do dyskusji zawarto w przedstawionych materiałach opracowanych przez Zespół Zagraniczny Zarządu Głównego PTTK oraz przez "Zespół działaczy", wywodzący się z grona zainteresowanych przedstawicieli komisji turystyki kwalifikowanej. Zebrany przedstawiono również wyciągi z uchwał - X Zjazdu Krajowego PTTK w sprawie modelu turystyki górskiej oraz Zarządu Głównego PTTK w sprawie rozwoju turystyki górskiej i wodnej - we fragmentach wiążących się z turystyką zagraniczną.

Turystyka zagraniczna winna służyć rozwojowi kontaktów międzynarodowych, wymianie międzynarodowej i umacnianiu pokoju. Sprzyjać powinna pełniejszemu poznaniu życia, kultury oraz historii innych narodów, wzrostowi wzajemnego zrozumienia między narodami. Jednocześnie jest i powinna być spełnieniem marzeń poznawczych i dążeń społeczeństwa. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze powinno umożliwić i pomóc w realizacji tych dążeń.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze powinno podjąć wysiłki mające na celu osiągnięcie większego niż dotychczas zainteresowania przeciętnego turysty walorami krajoznawczymi odwiedzanych krajów. W tej dziedzinie brak jest dotąd programu i konsekwentnych działań. Treści krajoznawcze w turystyce zagranicznej organizowanej przez PTTK - zwłaszcza zaś w turystyce kwalifikowanej - to główny motyw wprowadzającego wystąpienia kol. Adama CHYŻEWSKIEGO - Przewodniczącego Zespołu Zagranicznego ZG PTTK.

Kol. Jacek WĘGLARCZYK - Przewodniczący "Zespołu działaczy", wprowadzając do prezentowanego przez Zespół materiału zasygnalizował dwa zasadnicze kierunki, które winny wystąpić w pracy wyspecjalizowanej w zakresie turystyki zagranicznej jednostki Towarzystwa - Biura Turystyki Zagranicznej PTTK. Jest to z jednej strony działalność programowa - pod tym pojęciem rozumiana jest organizacja turystyki kwalifikowanej za granicą dla członków PTTK i działalność gospodarcza Biura Turystyki Zagranicznej - turystyka komercyjna, służąca m.in. wypracowywaniu środków na działalność programową.

Problematyka zagranicznej turystyki kwalifikowanej przewijała się w wypowiedziach wielu osób. Zwrócono uwagę na wymianę bezdewizową, jako najtańszą i wartą popularyzacji formę turystyki, zwłaszcza kwalifikowanej. Wymiana taka jest z powodzeniem realizowana przez wiele ogniw Towarzystwa. Techniczną obsługę i materialne zabezpieczenie takich form turystyki winno realizować Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK - w jak najbardziej zdecentralizowanej formie. BTZ winno być również inspiratorem niektórych form takiej turystyki. Zasygnalizowano przy tym konieczność szerokiej informacji o turystyce za-

granicznej, możliwościach jej uprawiania za pośrednictwem Towarzystwa.

Zwrócono również uwagę na pilną potrzebę społecznej edukacji i przygotowywania do turystyki zagranicznej. PTTK mające duże doświadczenie i tradycje w zakresie turystyki krajowej powinno również spełniać taką rolę w zakresie turystyki zagranicznej.

Przedstawiciel Głównego Komitetu Turystyki ob. Ryszard PALIŃSKI przedstawił zebranym aktualne problemy turystyki zagranicznej, zarówno wyjazdowej, jak i przyjazdowej. Obecny okres - to okres tworzenia i odbudowywania warunków służących rozwojowi turystyki zagranicznej we wszelkich jej formach. Resort turystyki pozytywnie ocenia działalność PTTK w dziedzinie turystyki zagranicznej. Szczególne znaczenie ma odrębność oferty turystycznej PTTK, co jest zgodne z polityką specjalizacji poszczególnych organizatorów turystyki zagranicznej.

Uczestniczący w posiedzeniu członkowie Władz Towarzystwa i przedstawiciele klubów i komisji turystyki kwalifikowanej pracowali w trzech zespołach problemowych.

Pod przewodnictwem Wiceprezesa ZG PTTK kol. Marka SZCZEPKOWSKIEGO obradował zespół "Turystyka kwalifikowana i wyprawy". Omawiano udział klubów i komisji turystyki kwalifikowanej w organizacji turystyki zagranicznej. Dyskutowano problematykę wypraw organizowanych przez kluby PTTK, szczególnie zaś zagadnienie wypracowywania przez kluby środków na ich realizację. Dyskutanci proponowali nadanie tej formie odpowiednich zasad organizacyjno-prawnych. Jednocześnie podniesiono zagadnienia krajoznawczego przygotowywania wypraw.

Jednostki PTTK realizują zasadniczo dwa typy imprez. Wymiana bezdewizowa prowadzona jest często bezpośrednio przez podstawowe ogniw Towarzystwa. Realizację tej formy utrudniają m.in. stosunkowo wysokie ceny obowiązujące cudzoziemców w obiektach PTTK, co powoduje podnoszenie całości kosztów. Część imprez turystyki kwalifikowanej jest zlecana do realizacji przez BTZ PTTK. Zdaniem dyskutantów konieczna jest decentralizacja tej obsługi oraz stworzenie możliwości realizacji tylko wybranych świadczeń. Poruszono problem atrakcyjności oferowanych przez BTZ propozycji turystyki przyjazdowej do Polski. Oferta ta, odmienna od ofert innych biur, winna obejmować przede wszystkim turystykę kwalifikowaną we wszystkich jej formach. Tematem dyskusji była również rekrutacja i szkolenie kadry specjalistycznej, obsługującej zagraniczne imprezy turystyki kwalifikowanej. Zwrócono też uwagę na konieczność popularyzacji zagranicznej działalności ogniw Towarzystwa we własnych wydawnictwach.

Zespół "Turystyka komercyjna BTZ PTTK" obradował pod przewodnictwem Skarbnika ZG PTTK kol. Marka DĄBROWSKIEGO zajmował się gospodarczą stroną zagadnienia turystyki zagranicznej. Omówiono m.in. zasady współpracy Biura Turystyki Zagranicznej PTTK z biurami obsługi Ruchu Turystycznego prowadzącymi akwizycję imprez turystyki zagranicznej innymi jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa - zwłaszcza z działającymi na terenie zakładów pracy. Omawiano również zasady finansowania imprez turystyki kwalifikowanej, szczególnie zaś problematykę zarobkowania przez kluby i zasady preferencji finansowych. Poruszono też problem przywilejów w turystyce zagranicznej dla członków PTTK.

Współpracy PTTK z zagranicznymi organizacjami turystycznymi poświęcono obrady zespołu "Rola i miejsce PTTK w organizacjach międzynarodowych". Zespół ten obradował pod przewodnictwem członka Zarządu Głównego PTTK kol. Jerzego PRZEŹDZIECKIEGO. Omawiano tu kontakty PTTK z organizacjami międzynarodowymi, popularyzację dorobku PTTK na forum międzynarodowym, a także formy i metody współpracy PTTK z organizacjami turystycznymi innych krajów. Zespół wysoko ocenił uczest-

nietwo PTTK w międzynarodowych organizacjach turystycznych oraz współpracę z organizacjami turystycznymi krajów socjalistycznych. W trakcie dyskusji zgłoszono potrzebę szerokiej informacji o turystyce zagranicznej w Towarzystwie, jej formach, sposobach realizacji i konkretnych osiągnięciach. Zasygnalizowano też potrzebę intensyfikacji działań na rzecz ułatwień na rzecz zagranicznej turystyki wyjazdowej i przyjazdowej.

Zarząd Główny PTTK podjął Uchwałę "Turystyka zagraniczna w PTTK". Podkreśla ona rolę turystyki zagranicznej jako statutowego zadania Towarzystwa.

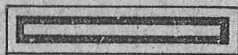
Czynnikiem wyróżniającym turystykę zagraniczną w PTTK powinien być znaczący udział turystyki kwalifikowanej. Ta forma jest najcenniejsza w działalności Towarzystwa, jest ofensywną formą działalności programowej. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze stworzy niezbędne i możliwe warunki uprawiania takiej turystyki, m.in. przez nowelizację zasad organizacyjnych. Stworzony zostanie spójny i komunikatywny system informacji o takich imprezach, podkreślający specyficzną formę turystyki w PTTK.

Konieczne jest zwiększenie walorów krajoznawczych turystyki zagranicznej w PTTK. Komisje problemowe Towarzystwa opracują program, którego celem będzie doskonalenie imprez zagranicznych w zakresie treści poznawczych i krajoznawczych. Niezbędne jest gromadzenie i popularyzowanie informacji dotyczących organizacji turystycznych w świecie, materiałów z wypraw, sympozjów itp.

Celowe jest kontynuowanie kontaktów Towarzystwa z pokrewnymi organizacjami za granicą. Do takiej współpracy upoważnia się instancje PTTK. Jednocześnie należy dążyć do nawiązywania współpracy w zakresie wymiany bezdewizowej, a także do zawierania umów o wzajemnym stosowaniu zniżek.

Jednocześnie Zarząd Główny PTTK, uznając obecne ograniczenia prawne za przejściowe, postanowił wystąpić do właściwych organów o złagodzenie niektórych przepisów związanych z turystyką zagraniczną.

Pełny tekst omówionej powyżej Uchwały opublikujemy w kolejnym numerze "Informacji ZG PTTK".

W dniach 1 i 2 lipca br. odbyło się posiedzenie Prezydium Zarządu Głównego PTTK.

Po wnikliwym zapoznaniu się z przedstawionymi dokumentami Prezydium dokonało rekomendacji na posiedzenie plenarne projektów Uchwały Zarządu Głównego PTTK w sprawie zatwierdzenia zaborczego sprawozdania finansowego za 1982 rok oraz korekty budżetu na 1983 rok /oba dokumenty omówiliśmy w dziale "Życie Gospodarcze"/.

Podjęto decyzję w sprawie ostatecznego zlikwidowania funduszu pomocy jednostkom terenowym. Pozostałe środki, w części dotyczącej pożyczek udzielonych po 1980 roku zostały przekazane na Fundusz Rozwoju i Pomocy Gospodarczej; pożyczki sprzed 1980 roku zostały przekazane jako dotacje dla właściwych terenowo Zarządów Wojewódzkich przy zobligowaniu ZW do prowadzenia dalszego postępowania windykacyjnego. Niewykorzystane środki funduszu zostały przekazane do dyspozycji Prezydium ZG PTTK.

Prezydium ZG PTTK zatwierdziło statuty kolejnych przedsiębiorstw PTTK. Są to: Przedsiębiorstwa Produkcyjne PTTK "Foto-Pam" w Bytomiu, Miastku, Zamościu, Sopotkiego Przedsiębiorstwa Produkcyjnego PTTK "Foto-Pam", Przedsiębiorstwa Stocznia Jachtowa PTTK w Augustowie, Przedsiębiorstwa Zapatrzenia Handlu Detalicznego PTTK w Krakowie oraz Okręgowych Zespołów

Gospodarki Turystycznej PTTK w Koszalinie, Sandomierzu i Wałbrzychu.

Członkowie Prezydium ZG PTTK zapoznali się z informacją o przygotowaniach PTTK do letniej akcji młodzieżowej szkolnej. W trosce o rozwój krajoznawstwa i turystyki wśród młodzieży szkolnej, pozyskania nowych członków Towarzystwa, a przede wszystkim stałe uzupełnianie kadry Prezydium ZG PTTK w lutym br. podjęto uchwałę w sprawie utworzenia Młodzieżowej Szkoły Turystycznej "MST-83" /"Informacje" - marzec 83/. Akcja uzyskała poparcie i pomoc Władz państwowych. W ramach tegorocznej Szkoły zorganizowano akcje centralnych obozów specjalistycznych, m.in. "Katowice", "Dolina Pilicy", obozy krajoznawców-Krasomówców, fotografów-krajoznawców, miłośników zabytków. Do akcji włączyła się większość Zarządów Wojewódzkich PTTK, które zorganizowały akcje obozów szkoleniowych umożliwiających uzyskanie uprawnień turystycznych, głównie Młodzieżowego Organizatora Turystyki. Szczegółowe wyniki tych inicjatyw przedstawione zostaną po zakończeniu sezonu letniego. Drugą podjętą przez PTTK akcją są organizowane przez Oddziały Towarzystwa imprezy pod hasłem "Lato w mieście" przeznaczone dla dzieci pozostających w domach, oraz "Dni PTTK" na koloniach. Do tej akcji włączyło się już szereg oddziałów, deklarując konkretne inicjatywy.

Prezydium ZG PTTK zapoznało się z informacją o krytycznych artykułach prasowych dotyczących funkcjonowania obiektów turystycznych w minionym sezonie zimowym. Zwrócono uwagę na zasadność krytyki, a jednocześnie zalecono dalszą analizę krytyki i sposobów reagowania przez wszystkie jednostki Towarzystwa.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Na posiedzeniu planarnym w dniu 2 lipca br. Zarząd Główny PTTK podjął, przedłożoną przez Prezydium ZG PTTK, Uchwałę w sprawie korekty budżetu na 1983 rok. Potrzeba korekty wynikała ze znacznych zmian w zakresie planowanych dochodów i wydatków.

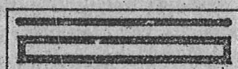
Zasadniczy problem stanowił niedobór środków przeznaczonych na zrównoważenie budżetów Zarządów Wojewódzkich PTTK. Zgłoszone przez ZW potrzeby sięgały kwoty 75 mln zł, wobec planowanych wydatków w kwocie 55 mln zł. W związku z powyższym dokonano szczegółowej analizy wydatków budżetu centralnego oraz uaktualniono przewidywane dochody. Mimo likwidacji rezerw budżetowych, zmniejszenia funduszu obrotowego ZG PTTK i ograniczenia kosztów likwidacji jednostek gospodarczych oraz zwiększenia wpływów z działalności gospodarczej uzyskane dodatkowe środki w kwocie 10 mln zł nie w pełni pozwalają na zbilansowanie potrzeb. Niestety są one niewspółmiernie niskie w porównaniu z potrzebami zgłoszonymi przez Zarządy Wojewódzkie, co musi doprowadzić do zwiększenia nacisku na dyscyplinę budżetową. Zarząd Główny PTTK zobowiązał Prezydium ZG PTTK do wszczęcia postępowania dyscyplinującego i interwencyjnego w stosunku do Zarządów Wojewódzkich, które nie były w stanie uchwalić budżetu zgodnie z przyjętymi zasadami. Jednocześnie utrzymano jako zasadę podziału środków wyrównawczych kryterium składek i będzie ona konsekwentnie wdrażana w 1984 roku.

Zniesiono dotychczasowe limity etatów i wynagrodzeń dla Zarządów Wojewódzkich PTTK. Obecnie Zarządy Wojewódzkie mają prawo do samodzielnego decydowania o wielkości zatrudnienia i wysokości płac w ramach posiadanych środków, co powinno sprzyjać racjonalizacji. Gospodarowanie środkami budżetowymi Zarządów Wojewódzkich zostało obwarowane wymogiem posiadania dodatniego funduszu obrotowego.

Drugim zasadniczym problemem zmuszającym do dokonania korekty było zmniejszenie o kwotę 10 mln zł dotacji Głównego Komitetu Turystyki na szkolenie. Lukę tę trzeba było uzupełnić własnymi dochodami PTTK. W celu zapewnienia właściwej cyrkulacji środków finansowych Zarząd Główny PTTK upoważnił Prezydium ZG PTTK do wykorzystania części funduszu obrotowego ZG PTTK na cele krótkoterminowych /do 1 roku/ pożyczek z Funduszu Rozwoju i Pomocy Gospodarczej, którego środki w skorygowanej wersji budżetu ustalono w wysokości 44 mln zł, co powinno pozwolić na zwiększenie zakresu remontów i inwestycji oraz finansowanie oddziałów PTTK.

Zarząd Główny PTTK w oparciu o ocenę Głównej Komisji Rewizyjnej zatwierdził na posiedzeniu w dniu 2 lipca br. sprawozdanie finansowe za 1982 rok, w pełni akceptując realizację polityki finansowej przez administrację Towarzystwa. Główna Komisja Rewizyjna przedłożyła ocenę sprawozdania, w której podkreślono wkład Prezydium ZG PTTK w uzdrowienie sytuacji gospodarczo-financej oraz wyrażono uznanie pracownikom Biura ZG PTTK za przygotowanie i wcielenie w życie postanowień Władz Towarzystwa. Jednocześnie zwrócono uwagę na potrzebę kontynuacji działań oszczędnościowych i dalsze doskonalenie mechanizmów sterowania gospodarką finansową Towarzystwa.

RÓŻNE SPRAWY TOWARZYSTWA

X Krajowy Zjazd PTTK przyznał godność członka honorowego Towarzystwa Karolowi WOJTYLE - Papieżowi Janowi Pawłowi II.

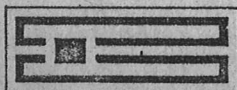
Karol Wojtyła od 1946 roku był członkiem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, w 1951 roku stał się członkiem Koła Grodzkiego PTTK w Krakowie. Był nie tylko uczestnikiem imprez organizowanych przez macierzyste Koło - działał w nim czynnie, przede wszystkim jako popularyzator idei turystyki, idei poznania kraju i wychowania przez turystykę, idei czynnego wypoczynku.

W trakcie wizyty Papieża w Polsce, w dniu prywatnych audiencji, tj. 23 czerwca 1983 roku w Krakowie wręczono Jego Świątobliwości insygnia członkostwa honorowego Towarzystwa: specjalny medal, odznakę i tekst Uchwały Zjazdu. Wręczono również jubileuszowy, 50-ty numer "Wierchów".

Papież wyraził radość z racji nadania mu godności Członka Honorowego PTTK.

Uroczystego wręczenia dokonała delegacja w składzie: Andrzej GORDON - Prezes ZG PTTK, Adam CHYŻEWSKI - Wiceprezes ZG PTTK, Janusz GRZYBOWSKI - członek Prezydium ZG PTTK, Zbigniew KRESEK - członek ZG PTTK, Stanisław PAWLICKI - Prezes ZW PTTK w Krakowie, Janusz CZYSZCZONIK - Prezes Koła Grodzkiego PTTK w Krakowie.

Znamienne, że Papież Jan Paweł II w trakcie swojej pielgrzymki do Ojczyzny obejrzał z pokładu śmigłowca nasze góry i udał się w swoje ukochane miejsca w Tatrach.

NA WARSZTACIE KOMISJI SPOŁECZNYCH

W maju rozstrzygnięto trwający od października ub. r. konkurs rysunkowy "Z mamą, tatą na wycieczkę" organizowany dla dzieci - uczestników zajęć plastycznych w osiedlowych placówkach kulturalno-wychowawczych. Konkurs ten jest stałym elementem programu Komisji Pracy PTTK w Osiedlach Mieszkaniowych - komisja ta pełni rolę wiodącą we współpracy PTTK ze spółdzielczością mieszkaniową.

Jury dokonało oceny 619 zgłoszonych przez ponad 60 placówek kulturalno-wychowawczych prac. Przyznano następujące nagrody:

w grupie wiekowej 6-8 lat równorzędnie:

- Mariusz Łata / 71. / - Klub "Jubilat" - SM Czeladź
- Renata Pokrętowska / 81. / - Klub SM "Warmia" - Lidzbark Warmiński

- Dominika Wolska / 61. / - przedszkole nr 144 Kraków
oraz równorzędne wyróżnienia:

- Piotr Czajkowski / 61. / - Klub "Domino" - SM Kraków
- Robert Podjałkowski / 51. / - Klub "Domino" - SM Kraków

w grupie wiekowej 9-11 lat równorzędne wyróżnienia:

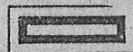
- Kasia Cierpiela / 91. / - SM "Czyżyny" - Kraków
- Donata Dworak / 91. / - Klub "M-2" - SM Sulęcín

w grupie wiekowej 12-15 lat równorzędne wyróżnienia:

- Bożena Pomuła / 151. / - Klub "Pegaz" - SM Bielsko Biała
- Katarzyna Raputa / 121. / - Klub "Domino" - SM Kraków
- Kasia Wątroba / 151. / - Klub "Pegaz" - SM Bielsko Biała

Jury przyznało także równorzędne wyróżnienia instruktorom zajęć plastycznych:

- Lucyna Ciężarek - Klub "Parter" - SM Kraków
- Jan Pawełka - Klub "Jubilat" - SM Czeladź
- Iwona Wojnar-Kuciak - SM "Czyżyny" - Kraków
- Irena Załuska-Kijania - Klub "Domino" - SM Kraków

PTTK poświęca coraz więcej uwagi problemom turystyki w środowisku wiejskim. Działająca od niedawna Komisja d/s turystyki wiejskiej ZG PTTK na swym ostatnim posiedzeniu zatwierdziła ramowy program pracy na obecną kadencję.

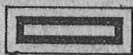
Aktywizacja turystyki w środowisku wiejskim, zdaniem Komisji, winna być oparta o siły i środki przedsiębiorstw i organizacji działających na wsi. Pragną one organizować różne formy turystyki dla swoich pracowników i członków, jednocześnie zaś dysponują pokaźną bazą noclegową i żywieniową nie w pełni wykorzystaną. Przed ogniwami PTTK istnieją szerokie możliwości w zakresie organizowania działalności turystyczno-krajoznawczej zarówno dla środowiska wiejskiego jak i na wsi - dla mieszkańców miast. Istotną rolę w tej działalności odgrywają zawarte w ubiegłym roku porozumienia z Krajowym Zrzeszeniem Państwowych Przedsiębiorstw Gospodarki Rolnej i Radą Główną i Zarządem Centralnego Związku Kółek i Organizacji Rolniczych w sprawie popularyzacji i rozwoju turystyki w środowisku wiejskim.

Działalność dla mieszkańców wsi obejmować powinna zarówno uznane i realizowane już wycieczki i imprezy turystyczno-krajoznawcze /również turystyki kwalifikowanej/, jak też pomoc w kultywowaniu tradycji ludowych. Podstawową kadrę dla tych form działalności należy szkolić na kursach prowadzonych w środowisku wiejskim.

Jednym z nich należy dążyć do współpracy jednostek PTTK tworzących i działających na wsi z zakładowymi i osiedlowymi klubami i kołami PTTK.

Działalność na wsi, to m.in. włączenie mieszkańców wsi, a szczególnie młodzieży do akcji inwentaryzacji krajoznawczej Polski oraz ich aktywizacja w zakresie opieki nad obiektami zabytkowymi zlokalizowanymi na wsi. Wiejscy działacze Towarzystwa mogą być również inicjatorami i realizatorami nowych szlaków turystycznych. Ich działalność powinna wiązać się z działalnością regionalnych towarzystw kulturalnych i społecznych, z pracą ośrodków folklorystycznych.

Na szczeblu centralnym organizowane będą stałe narady informacyjno-programowe z udziałem przedstawicieli kierownictw przedsiębiorstw i organizacji, centralne szkolenia kadry dla potrzeb turystyki wiejskiej oraz konkursy.

Rozpoczął się letni sezon turystyczny. Jest to doskonała okazja do zaakcentowania działalności PTTK na terenie osiedli mieszkaniowych - do zaprezentowania dotychczasowego dorobku i podjęcia nowych turystycznych inicjatyw.

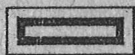
Sytuacja zmusza do szukania nowych, racjonalnych rozwiązań, które zaspokoją potrzeby i oczekiwania społeczne. Działacze osiedlowych kół i klubów PTTK winni dołożyć starań, aby swym środowiskom zaproponować ciekawy, dostępny dla wszystkich, program turystyczny. O powodzeniu działań decydować będzie pomysłowość, atrakcyjność propozycji, trafność doboru form, dostosowanie ich do możliwości uczestników.

Szczególne uwagę należy zwrócić na organizację turystyki rodzinnej - zarówno w ramach wypoczynku sobotnio-niedzielnego, jak i urlopów. Celem tych poczynań powinna być integracja rodzin - przez wspólne uczestnictwo w rajdach, wycieczkach, spływach, zlotach i innych formach turystyki. Celem będzie również pozyskiwanie nowych sympatyków i działaczy dla Towarzystwa.

Realizacji tych przedsięwzięć pomocny być może konkurs "Rodzinne wędrówki 83", o którym pisaliśmy już szerzej w kwietniowym numerze "Informacji". Poznaliśmy już pierwszych laureatów konkursu. W maju br. nagrody wylosowali:

- Irena i Stanisław DZIERŻAKOWIE z wnukiem Tomkiem z Gdyni,
- Maria, Stanisław /senior/, Stanisław /junior/ i Anna WOŚ z Łodzi,
- Stefania, Zbigniew, Robert i Arkadiusz ROSZAK z Konina.

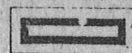
Zwycięskim organizatorem imprez rodzinnych został Oddział PTTK Winogrady - Piątkowo z Poznania. Gratulujemy!

Podejmując apel Zarządu Głównego PTTK "Zabytkom na odsiecz" koło PTTK nr 158 przy Warszawskim Przedsiębiorstwie Geodezyjnym zadeklarowało wykonanie w czynie społecznym prac geodezyjnych i fotogrametrycznych związanych z realizacją zabytkowych obiektów w Zamościu. W latach 1977-78 wykonano pełną dokumentację elewacji 11 obiektów. Łączna wartość wykonanych prac wyniosła 1,5 mln zł.

Kolejnym tematem realizowanym od 1979 roku w porozumieniu z Ministerstwem Kultury i Sztuki, Zarząd Głównym PTTK i Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem było wykonanie dokumentacji zabytkowych szaleńców na Polanie Chochołowskiej, Hali Kopiniec i Polanie Kopy Sołtysie. Łączna wartość opracowania wyniosła około 1,8 mln zł. Dokumentacja ta została w czerwcu br. przekazana na ręce Ministra Kultury i Sztuki.

W trakcie opracowywania znajduje się dokumentacja zachowanych fragmentów karoc króla Jana III Sobieskiego. Dokumentacja zostanie wykorzystana przy budowie rekonstrukcji na wystawę z okazji 300 rocznicy odsieczy wiedeńskiej.

W dniach 31 maja - 5 czerwca w Włocławku /woj. bydgoskie/ odbył się finał XI Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego. W ramach finału przeprowadzono testy pisemne - krajoznawczy i topograficzny, marsz na orientację, kolarski tor przeszkód, sprawdzian wiadomości praktycznych z pierwszej pomocy i biwakowania.

W końcowej klasyfikacji w kategorii szkół podstawowych reprezentacje uzyskały następujące ilości punktów:

1. SP nr 21 - Częstochowa	591,5 pkt
2. SP nr 1 - Koźuchów /woj. zielonogórskie/	564,0 "
3. SP nr 2 - Duszniki Zdr. /woj. wałbrzyskie/	558,5 "
4. Ośr. P.P. - Skoczów /woj. bielskie/	547,0 "
5. SP nr 8 - Władysławów /woj. konińskie/	541,5 "
6. SP nr 8 - Katowice	532,0 "
7. SP nr 34 - Szczecin	518,0 "
8. SP nr 1 - Tomaszów Maz. /woj. piotrkowskie/	508,0 "
9. SP nr 218 - Warszawa	507,0 "
10. SP nr 3 - Głuchołazy	505,0 "

W kategorii szkół ponadpodstawowych nagrodzone miejsca zajęły:

1. LO Jaworzno /woj. katowickie/	575,0 pkt
2. LO Gryfino /woj. szczecińskie/	571,0 "
3. II LO Bydgoszcz	504,0 "
4. ZSO Milicz /woj. wrocławskie/	494,5 "
5. IV LO Kraków	490,0 "
6. LO Ostrów Wielkopolski /woj. kaliskie/	482,0 "
7. IV LO Rzeszów	479,0 "
8. ZS Gór. Konin	461,0 "
9. T. Geolog. Kielce	460,5 "
10. ZS Elektr. - Mech. Nowy Sącz	450,5 "

Poza regulaminem przeprowadzono konkurs wiedzy o Ludowym Wojsku Polskim, związany z obchodami 40-lecia LWP. Zwycięzcami zostały reprezentacje wojewódzkie:

W kategorii szkół podstawowych:

1. Krosno	98 pkt
2. Gdańsk	88 "
3-4. Koszalin i Piotrków Trybunalski po	86 "

W kategorii szkół ponadpodstawowych:

1. Ostrołęka	114 pkt
2. Legnica	112 "
3. Koszalin	110 "

Wszystkim nagrodzonym gratulujemy!

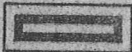

W końcu czerwca odbyło się w Sokołowie Podlaskim kolejne posiedzenie plenarne Komisji Kół i Oddziałów Zakładowych ZG PTTK. Istotnym tematem posiedzenia było omówienie współdziałania PTTK z Kołami Gospodyń Wiejskich jako realizacja zawartego w ubiegłym roku porozumienia /pisaliśmy o nim szeroko w "Informacjach" w październiku ub. r./ . Szczegółowe porozumienia i konkretne inicjatywy są już realizowane w kilku województwach, wymienimy tu przemyskie, gdzie zawarto już w ubiegłym roku szczegółowe porozumienie, tarnobrzesckie i plockie - gdzie działaczki Kół Gospodyń Wiejskich realizują już szereg konkretnych inicjatyw. Wymienić trzeba również goszczące uczestników posiedzenia województwo siedleckie. Przypomnijmy zrealizowany na tym terenie pierwszy w Polsce kurs Organizatorów Turystyki dla środowiska wiejskiego - absolwenci kursu działają już w kilku wiejskich kołach PTTK. Kolejne koło, działające we wsi Justynów /gm. Sokołów Podl./ zarejestrowano uroczystie podczas posiedzenia. Niestety, w wielu województwach działacze nie wykazują odpowiedniego zainteresowania problemem, który umożliwi wejście PTTK w nowe środowisko, a jed-

nocześnie pozwoli wyjść turystycznemu środowisku wje-
skiemu na zewnątrz.

Uczestnicy przedyskutowali i przyjęli tezy doty-
czące działalności turystycznej w zakładach pracy - stana-
ją one tematem plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego
PTTK jesienią br. Omówiono również główne kierun-
ki programu pracy zakładowych ogniw PTTK w 1984 roku.
Będą one rozszerzone o prace organizacyjne, związane
z tworzeniem dalszych jednostek w zakładach pracy.
Ważnym elementem pracy istniejących jednostek PTTK
będzie opracowanie programu turystycznego dla zakła-
dowych ośrodków czasowych - rozszerzy to w istotny
sposób ofertę programową czasów zakładowych, a jed-
nocześnie umożliwi wykorzystanie ich dla potrzeb tury-
styki sobotnio-niedzielnej.

Fragm. obrad poświęcono przeglądowi aktyw-
ności kół zakładowych. Będzie on prowadzony przez
komisję wojewódzką, laureaci spotkają się jesienią na
wspólnej, organizowanej przez ZG PTTK imprezie.

Finał V Ogólnopolskiego Turnieju Drużyn SKKT
PTTK Domów Dziecka odbył się w dniach 23-26 czerwca
br. w Rawiczu. Uczestniczyło w nim 25 drużyn z terenu
całej Polski.

Zadania finału obejmowały testy krajoznawcze
związane m.in. z dziejami polskiego oręża, zawody na
orientację, sprawdziany praktycznych wiadomości z pierw-
szej pomocy i biwakowania.

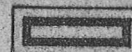
A oto domy dziecka - laureaci finału:

I - Bardo Śląskie / woj. wałbrzyskie/	620 pkt.
II - Kijaszkowo / woj. pilskie/	479 pkt.
III - Dębno Lubuskie / woj. gorzowskie/	478 pkt.
IV - Michalin / woj. warszawskie/	440 pkt.
V - Wałbrzych III	414 pkt.

Gratulujemy zwycięzcom, zapraszamy do udziału
w przyszłorocznym turnieju!

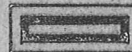
Pod patronatem Komisji Pracy PTTK w Osied-
lach Mieszkaniowych Zarządu Głównego PTTK Oddział
PTTK Winogrody-Piątkowo w Poznaniu organizuje konkurs
fotograficzny "Rodzina na szlaku". Celem konkursu jest
m.in. prezentacja dorobku fotografii uprawianej w gronie
rodziny oraz przedstawienie walorów turystyki rodzinnej.
W konkursie mogą brać udział amatorzy, którzy w termi-
nie do 31 października b.r. nadesłali prace /format min.
18 x 24 cm, maks. 40 x 50 cm/ na adres: Oddział PTTK
Winogrody-Piątkowo, Osiedle Przyjaźni 5D skr. poczt. 62,
61-680 Poznań. Pod tym samym adresem można uzyskać
szczegółowe informacje o konkursie.

W rocznicę zawarcia porozumienia pomiędzy Zarzą-
dem Głównym PTTK a Radą Główną i Zarządem Centralne-
go Związku Kółek i Organizacji Rolniczych odbyło się robo-
cze spotkanie sygnatariuszy podsumowujące pierwszy rok
współpracy.

Przeprowadzona analiza terenowa wykazała słusz-
ność porozumienia. Zarządy Wojewódzkie realizują już róż-
ne konkretne inicjatywy, współpraca rozwija się pomyślnie.

Podczas spotkania ustalono dalsze kierunki współ-
pracy na kolejny rok oraz harmonogram prac na najbliższe
półroczne.

26 czerwca br. odbyło się zebranie plenarne
Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK. Podczas zebra-
nia wybrano nowego Przewodniczącą Komisji, został
nim kol. Marek STAFFA, działacz Komisji, autor licz-
nych opracowań turystycznych z terenu Sudetów, publi-
kowanych m.in. przez Wydawnictwo PTTK "Kraj".

MIĘDZYNARODOWY
GÓRSKI
SZLAK
PRZYJAŹNI

EISENACH-BUDAPESZT

27 maja br. na zamku Wartburg k. Eisenach
odbyło się uroczyste otwarcie odcinka Międzynarodowego
Górskiego Szlaku Przyjaźni przebiegającego przez tere-
ny NRD, a liczącego 750 km. W uroczystości brała
udział delegacja PTTK w składzie: Adam CHYŻEWSKI
- Wiceprezes ZG PTTK, Andrzej ŁĄCZYŃSKI - członek
ZG PTTK, Marek STAFFA - Wiceprzewodniczący Kom-
isji Turystyki Górskiej ZG PTTK, Andrzej MATUSZCZYK
- Kierownik Działu Turystyki Górskiej i Narciarskiej
ZG PTTK. Do Eisenach przybyła również 60-osobowa
grupa turystów z Polski.

W uroczystości uczestniczyły delegacje i grupy
turystów z Czechosłowacji, Węgier i Bułgarii.

W dniach 24-28 lipca br. w Wielkiej Roztoce
k. Rytra odbędzie się otwarcie ponad 500-kilometrowe-
go odcinka polskiego Szlaku.

Program 5-dniowej imprezy jest bogaty i urozmaicony.
Oprócz oficjalnych uroczystości w Rytrze oraz koło
partyzanckiego pomnika na Polanie Koniecznej koło
najwyższego szczytu Beskidu Sądeckiego - Radziejowej
/1262 m/ - przewiduje się odbycie kilku wycieczek gór-
skich, udział uczestników i oficjalnych gości w pieniń-
skim spływie przełomem Dunajca oraz program krajo-
znawczy - zapoznający z zabytkami i osobliwościami
pięknej ziemi sądeckiej.

W czasie spotkania w Rytrze, w którym wezmą też
udział delegacje oficjalne organizacji turystycznych
z krajów socjalistycznych - zostaną odbyte rozmowy
kierownictw organizacji turystycznych o perspektywach
rozwoju idei szlaków przyjaźni. Planuje się także konfe-
rencję z Biurem Turystyki Zagranicznej PTTK na temat
form i rozmiarów wymiany grup turystów górskich
w zaprzyjaźnionych krajach.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

Zarząd Główny PTTK postanowił utrzymać
obowiązujący aktualnie regulamin Funduszu Po-
mocy Oddziałom. Po zakończeniu trwających obecnie kon-
sultacji projekt znolizowanego regulaminu zostanie
przedłożony pod obrady.

Z przykrością odnotowujemy fakt niepełnego jeszcze
przepływu informacji wewnętrznej w Towarzystwie.
Do Zarządu Głównego PTTK docierają sygnały o nie-
aktualnych adresach, numerach telefonów i teleksów
naszych jednostek.

W związku z tym apelujemy do kierowników wszy-
stkich jednostek PTTK: o wszelkich zmianach adreso-
wych informujcie Zarząd Główny PTTK, macierzysty
Zarząd Wojewódzki, a także wszystkie instytucje i orga-
nizacje zajmujące się problematyką turystyczną na tere-
nie Waszego działania. Pomoże to nam wszystkim w pra-
cy i działalności w Towarzystwie.

KIERUNKI USPRAWNIEN SYSTEMU EKONOMICZNEGO PTTK

Pierwszy rok pełnego funkcjonowania mechanizmów reformy gospodarczej jest niezmiernie ważny jako okres przynoszący szereg doświadczeń, weryfikujących przyjęte rozwiązania. Bogatym materiałem informacyjnym w tym zakresie jest "Analiza ekonomiczna działalności gospodarczej za 1982 rok" opracowana przez zespół pionu ekonomicznego Zarządu Głównego PTTK.

Poniżej przedstawiamy wnioski opracowane na jej podstawie przez Skarbnika ZG PTTK kol. Marka DĄBROWSKIEGO. Jednocześnie prosimy o składanie do Działu Ekonomicznego Biura ZG PTTK ewentualnych wniosków i propozycji zmian dotyczących mechanizmów funkcjonowania gospodarki Towarzystwa.

WNIOSKI Z "ANALIZY EKONOMICZNEJ ZA ROK 1982"

I. Wnioski organizacyjno-metodyczne

1. System sprawozdawczości i informacji statystycznej nie jest dostosowany do potrzeb reformy gospodarczej. Trudno na podstawie istniejącego materiału statystycznego opracowywać pogłębione analizy w szeregu dziedzinach, np. w sferze zatrudnienia i płac, wydajności pracy, postępu technicznego, cen, kosztów remontów, profilu programowego działalności jakości produkcji i usług itp. Pewne tradycyjne mierniki, jak np. wydajność pracy mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego są w nowych warunkach praktycznie bezwartościowe.
2. Istnieje duża trudność w porównywaniu danych ekonomicznych. Porównania w układzie "plan - realizacja" nie mają sensu wobec odejścia od systemu planowania dyrektywnego. Porównanie z r. 1981 może mieć w wielu przypadkach znaczenie wyłącznie orientacyjne. Wpływa na to olbrzymia skala zmian systemowych i organizacyjnych, jakie zaszły w gospodarce PTTK na przełomie lat 1981 i 1982 r., a także ogromne zmiany cenowo-płacowo-dochodowe. Najwartościowsze mogą być porównania wyników pomiędzy przedsiębiorstwami o zbliżonym profilu działalności gospodarczej.
3. W pewnych obszarach działalności PTTK występują wyjątkowo dotkliwe luki informacyjne. Dotyczy to przede wszystkim działalności gospodarczej oddziałów PTTK, realizacji budżetów zarządów wojewódzkich PTTK i komisji ZG PTTK, gospodarowania funduszem pomocy oddziałom. Istniejące mankamenty w systemie informacyjnym powinny stać się przesłanką jego kompleksowej analizy i przebudowy w ciągu 1983 r.

II. Wnioski merytoryczne

1. Gospodarce PTTK udało się przetrwać wyjątkowo trudny i nietypowy rok 1982 i oddalić groźbę bankructwa Towarzystwa. Większość przedsiębiorstw wyszła z deficytu, zamykając się niekiedy pokaźnym wynikiem dodatnim. Jedynie 3 przedsiębiorstwa /na ogólną liczbę 42/ nie sprostają wymogom samofinansowania i zostały objęte postępowaniem sanacyjnym. Dotyczy to ZR-B w Koszalinie, ZR-B w Puławach i OZGT w Zielonej Górze. W roku 1983 zostanie rozstrzygnięta kwestia dalszego losu tych jednostek w zależności od osiągniętych wyników ekonomicznych i perspektyw wyjścia z deficytu. Dalsze dwa przedsiębiorstwa /OZGT w Bydgoszczy i OZGT w Sandomierzu/ osiągnęły wynik zbliżony do "zerowego". Jednostki te muszą pozostawać pod wnikliwą obserwacją w r.

2. Dodatni wynik finansowy większości przedsiębiorstw w r. 1982 nie może być jednak podstawą do hurra-optimistycznych ocen. W roku 1982 osiągnięcie zysku, szczególnie w produkcji przemysłowej i budownictwie, z szeregu względów nie było zadaniem trudnym /przede wszystkim wobec dużej skali procesów inflacyjnych/. Aktualny poziom rentowności szeregu przedsiębiorstw, wobec drastycznego zaniżenia amortyzacji, nie zapewnia pełnego finansowania niezbędnych potrzeb rozwojowych i modernizacyjnych. Dotyczy to przede wszystkim OZGT-ów. W szeregu przedsiębiorstwach występuje ciągle niski poziom funduszy własnych w obrocie. Także stan zadłużenia niektórych przedsiębiorstw jest alarmujący /np. OZGT w Olsztynie/.

3. Obok wzrostu cen istotnym czynnikiem poprawy wyników ekonomicznych stała się racjonalizacja kosztów. Szczególnie widoczne są osiągnięcia oszczędnościowe w gospodarce siłą roboczą, Skala redukcji zatrudnienia w wyniku zastosowania "twardych" reguł systemu finansowego jest bezprecedensowa. W sferze kosztów materialnych trendy te są trudniejsze do precyzyjnego uchwycenia liczbowego ze względu na niedoskonałość systemu informacji oraz krótki horyzont czasu. Oszczędności w remontach mogą mieć np. aspekt zarówno pozytywny /racjonalizacja nakładów/, jak i negatywny /dekapitalizacja substancji majątkowej/. Trudno je ocenić na podstawie zagregowanych danych za okres 1 roku. Niemniej obserwuje się szereg pozytywnych działań przedsiębiorstw w sferze gospodarki materiałowej, transportu, kooperacji, organizacji produkcji itp.

4. Przedsiębiorstwa PTTK prowadziły w r. 1982 rozsądną i umiarkowaną politykę wzrostu płac. Nie potwierdziły się obawy, że samodzielność placowa przedsiębiorstw spowoduje niepożądaną wzrost płac i wywoła społecznie kontrowersyjne dysproporcje płacowe. Wręcz przeciwnie, hamowana obowiązującą w 1982 r. formułą obciążenia na FAZ, przedsiębiorstwa PTTK zostały jeszcze bardziej w tyle za średnią krajową.

5. Wprowadzone w końcu 1981 r. i w r. 1982 instrumenty finansowe sprawdziły się w sferze oddziaływania na efektywność gospodarowania. W szczególności dotyczy to systemu wpłat na cele statutowe PTTK, naliczanych w zależności od wielkości sprzedaży, bądź dochodu. W przedsiębiorstwach PTTK nie wystąpiło charakterystyczne dla przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczości, zjawisko "ucieczki" z zysku w koszty.

Brak natomiast na większą skalę pozytywnych efektów instrumentacji stymulującej określone cele programowe /produkcja sprzętu i ekwipunku dla turystyki kwalifikowanej, zagraniczne wycieczki turystyki kwalifikowanej/. Wynika to, jak się wydaje z:

- zbyt krótkiego okresu działania tej instrumentacji oraz braku przekonania przedsiębiorstw o jej stabilności,
- utrzymujących się wciąż w przedsiębiorstwach złudzeń, że można innymi drogami wytargować ulgi, bądź zwolnienia bez potrzeby spełniania preferencji programowych /istotne znaczenie ma tu "twarda", stabilna i konsekwentna polityka finansowa ZG PTTK/,
- dramatycznych warunków gospodarowania w roku 1982 /problemy zapotrzenia, siły roboczej itd/.

Dowodem na to, że potrzeba czasu na "rozruch" nowej instrumentacji, są doświadczenia z wpłatami BTZ na rzecz funduszu pomocy oddziałom. Instrument ten, funkcjonujący od 1.04.1981 r., zaczął oddziaływać na szerszą skalę dopiero w sezonie 1983 r.

Wymagana sytuacja występuje w sferze inwestycji finansowanych ze środków CFTiW. Tak, jak w przypadku inwestycji ze środków własnych nastąpiła daleko idąca racjonalizacja działań, w sferze inwestycji finansowanych środkami zewnętrznymi występują wszystkie klasyczne schorzenia, właściwe systemowi nakazowo-rozdzielczemu. Przejawiają się one w powszechnym przetargu o środki inwestycyjne z użyciem wszelkich dostępnych argumentów, nacisków i chwytów /łącznie z polityką faktów dokonanych/, taktyce "zaczeplania się o plan", wysoce niezadawalającym stopniu wykorzystania wytargowanych środków, forsowaniu nieefektywnych przedsięwzięć inwestycyjnych /np. bacówki lub campingu/, nadmiernym rozciąganiu "frontu" inwestycyjnego, wysokim stanie zamrożenia i zaangażowania nakładów, przewlekłych cyklach realizacji itd. Wbrew uchwałom Prezydium ZG PTTK i opiniom Rady Ekonomicznej trwa proces uruchamiania dużych nowych inwestycji, o ogromnym znaczeniu prestiżowym, często bez należytej oceny skutków ekonomicznych /choćby w zakresie zadłużenia jednostek i możliwości spłaty pożyczek/. Konieczne jest szybkie wypracowanie ostrych instrumentów finansowych, hamujących tego typu nieefektywną ekspansję inwestycyjną.

7. Konieczne jest również wprowadzenie mechanizmów quasi - rozrachunkowych do sfery budżetowej. Tradycyjne metody limitowania zatrudnienia, płac, środków wyrównawczych nie zdają egzaminu. Permanentnie są przekraczane w drodze przetargów limity zatrudnienia. Należy umacniać kierunek działań, zapoczątkowany tegoroczną uchwałą budżetową, a polegający na obiektywizacji zasad rozdziału środków wyrównawczych na zarządy wojewódzkie, przy jednoczesnej likwidacji szczegółowych limitów finansowych i rzeczowych. Konieczna jest także analiza racjonalności wydatkowania środków na cele stricte programowe, jak imprezy, szkolenie, propaganda, muzea i pracownie krajoznawcze, koszty organizacyjne komisji ZG PTTK.
8. Interesujących wyników dostarcza analiza zebranych składek członkowskich. Szczególnym niepokojem napawa sytuacja organizacyjna w województwach, które nie zdołały zebrać nawet 100 tys. zł składek /ok. 1,5 tysięcy członków, płacących składki/. Potrzebne jest tu energiczne działanie uzdrawiające i analiza zasadności dalszego istnienia tych zarządów wojewódzkich.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA PTTK "KRAJ"

Stefan Sosnowski. Vademecum turysty pieszego.
136 str., nakł. 10.000 egz., wyd. III, cena ok. 65 zł
Publikacja nie tylko dla początkujących turystów, ale także dla tych, którzy chcą ulepszyć sprzęt turystyczny, zorganizować wycieczkę, zdobyć odznakę turystyczną.

Jan Piotr Dekowski. Opoczno i okolice.
Okolo 112 str., nakł. 5.000 egz., wyd. II, cena ok. 90 zł
Rozszerzone i uaktualnione wydanie przewodnika po regionie opoczyńskim. Opisy 11 tras krajoznawczych.

Narcyz Bondyr. Szlaki wodne Śląska.
Okolo 246 str., nakł. 5.000 egz., wyd. I, cena 240 zł
Opis 35 turystycznych szlaków wodnych Odry i jej dorzecza. 80 map obejmuje swym zasięgiem omawiany teren.

Lechosław Herz. Pojezierze Suwalskie.
Okolo 90 str., nakł. 30.000 egz., wyd. I, cena ok. 80 zł
29 szlaków pieszych, 11 - samochodowych, 3 wodne, propozycje wycieczek dla kolarzy i narciarzy. Przewodnik zawiera m. in. mapy parków krajoznawczych: Wigierskiego i Suwalskiego.

Lechosław Herz. Puszcza Piska.
Okolo 104 str., nakł. 15.000, wyd. I, cena ok. 100 zł
Przewodnik po krainie lasów i jezior zawiera opisy 46 szlaków pieszych, 6 wodnych, propozycje tras dla kolarzy i turystów motorowych.

Irena Gumowska. Ziółka i my.
224 str., nakł. 100.000 egz., wyd. I, cena 190 zł
Książka o ziołach, które można zbierać, hodować w ogródku lub na balkonie. Przykłady i przepisy zastosowania ziół.

Praca zbiorowa. Ziemia 1980.
390 str., nakł. 3.000 egz., cena 220 zł
Rocznik w całości poświęcony III Kongresowi Krajoznawczemu w Płocku, który odbył się w 1980r.

ZAPOWIEDZI WYDAWNICZE NA IV KWARTAŁ 1983 r.

Krzysztof R. Mazurski. Między Odrą a Baryczą.
48 str., nakł. 5.000 egz., wyd. I - cena 70,- zł
Przewodnik po mniej znanym terenie turystycznym. Opisy 11 szlaków pieszych, 4 rowerowych oraz propozycje dla turystów zmotoryzowanych.

Tadeusz Łobożewicz. Turystyka kwalifikowana.
144 str., nakł. 5.000 egz., wyd. I; cena 110,- zł
Książka poświęcona zagadnieniu turystyki kwalifikowanej, jej roli społecznej, wychowawczej i zdrowotnej. Jest rodzajem poradnika dla początkujących organizatorów turystyki kwalifikowanej.

Jerzy Pawlik. Szlak Husarii Polskiej.
72 str., nakł. 10.000 egz., wyd. I - cena ok. 40,- zł
Szczegółowy opis szlaku polskiej husarii od Będzina przez Tarnowskie Góry, Racibórz do Krzanowic, trasą przemarszu wojsk Jana III Sobieskiego pod Wiedeń w 1683 roku.

Wojciech Fijałkowski. Szlakiem Jana III Sobieskiego.
Okolo 160 str., nakł. 20.000 egz., wyd. I; cena ok. 100,- zł.
W 300-lecie odsieczy wiedeńskiej autor przedstawia miejsca związane z życiem Jana III Sobieskiego: Kraków, Warszawę, Gdańsk i Pomorze, Częstochowę i Śląsk oraz wiele innych miejscowości.
Małgorzata Kucza-Kuczyńska. Polskie muzea literackie.
Okolo 112 str., nakł. 10.000 egz., wyd. I - cena ok. 100,- zł.

Pierwsza tego typu publikacja w Polsce prowadzi śladami 51 krajowych i 5 zagranicznych muzeów biograficznych poświęconych wybitnym twórcom polskiej literatury.

Karol Piasecki. Puszcza Kozienicka.
Okolo 72 str., nakł. 10.000 egz., wyd. I - cena ok. 85,- zł.
Przewodnik po mniej znanym regionie Polski zawiera opisy 20 tras pieszych, kolarskich i motorowych.

Janusz Rygielski. Niekochane góry.
Okolo 120 str., nakł. 10.000 egz., wyd. I - cena ok. 90,- zł.
Fascynujący zbiór reportarzy na temat turystyki i ochrony przyrody w Polsce, publikowanych częściowo na łamach periodyków. Kontynuacja dwóch głośnych książek tego autora.

Dla jednostek prowadzących działalność handlową. Wydawnictwo udziela 21 % rabatu detalicznego od zamówień większych niż 50 egz. Zamówienia te należy przysłać na adres Wydawnictwa PTTK "Kraj", ul. Krakowskie Przedmieście 4/6, 00-950 Warszawa, skr. poczt. 121. Zamówienia mniejsze niż 50 egz. należy kierować do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Handlu Detalicznego PTTK, ul. Św. Marka 22, 31-020 Kraków, które udziela 10,5 % rabatu.

NA TURYSTYCZNYCH SZLAKACH

ZAPOWIEDZI IMPREZ TURYSTYCZNYCH
obejmują tym razem okres do połowy września 1983 roku

21. VII. XXV OGÓLNOPOLSKI ZŁOT TURYSTÓW
O/PTTK, 38-400 Krosno, ul. Nowotki 16

21 - 22. OGÓLNOPOLSKI SAMOCHODOWO-MOTOROWY
VII. ZŁOT "LATO 83"
O/PTTK, 34-400 Nowy Targ, ul. Sobieskiego 2

16-23. VII. XV OGÓLNOPOLSKI SPŁYW KAJAKOWY
"BŁĘKITNA WSTĘGA PILICY"
O/PTTK przy FUM, 05-660 Warka, ul. Puławska 13

15-24. VII. XXVIII MIĘDZYNARODOWY SPŁYW
KAJAKOWY RZECĄ BRDĄ
O/PTTK, 85-093 Bydgoszcz, Al. Ossolińskich 25

17-24. VII. XXVII OGÓLNOPOLSKI RAJD
"SZLAKIEM SKALNYCH GRZYBÓW"
KTG, O/PTTK, 50-107 Wrocław, Rynek-Ratusz 11/12

21-24. VII. XIII OGÓLNOPOLSKI RAJD ODRODZENIA
O/PTTK 44-120 Pyskowice, ul. Powstańców Śl. 37

22-24. VII. XX OGÓLNOPOLSKI ZŁOT TURYSTÓW
KOLEJARZY
Koło PTTK przy DOKP, 15-397 Białystok, ul.
Kopernika 58

30. VII. - XI OGÓLNOPOLSKI SPŁYW KAJAKOWY
12. VIII. "PIŁAWA 83"
ZW PTTK, 75-862 Koszalin, ul. Bieruta 5

1-2. VIII. XVII OGÓLNOPOLSKI RAJD TURYSTYCZNO-
KRAJOZNAWCZY "PO KAMIENISTEJ
DRODZE"
O/PTTK, 00-116 Warszawa, ul. Świętokrzyska 32

6. VIII. V ZŁOT "Z MAMĄ I TATĄ NA RAJD"
O/PTTK, 77-400 Złotów, ul. Westerplatte 16

5-7. VIII. XVII OGÓLNOPOLSKI ZŁOT
KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZNY
MIŁOŚNIKÓW KRAJNY
O/PTTK, 77-400 Złotów, ul. Westerplatte 16

7-14. VIII. IV POLSKO-WĘGERSKI SPŁYW KAJAKOWY
ira. J. BEMA "NAREW 83"
WKTkaj., 07-400 Ostrołęka, ul. Leszczyńskiego 10b

8-14. VIII. XVIII UROKI BIESZCZAD
Śląska DOKP, 40-202 Katowice, Al. Roździeńskiego 1

3-17. VIII. XXIII MIĘDZYNARODOWY SPŁYW
KAJAKOWY RZECĄ DRWECĄ
O/PTTK, 22-100 Chełmno, ul. Mickiewicza 9

31. VIII-4. IX. XXVIII OGÓLNOPOLSKI RAJD GÓRSKI
"NA DZIEŃ KOLEJARZA"
Koło PTTK przy MK, 00-928 Warszawa, ul.
Chałubińskiego 4/6

1-4. IX. VIII OGÓLNOPOLSKI ZŁOT TURYSTYCZNY
im. S. KACZMARKA
OM PTTK, 70-415 Szczecin, ul. Jedności Narodowej 49

3-4. IX. XVII "ZŁOTE WIOŚLA SOŁY"
O/PTTK, 32-600 Oświęcim, ul. Mickiewicza 6

3-4. IX. X OGÓLNOPOLSKI RAJD "NA POLE
SZARZY ULAŃSKIEJ POD KROJANTAMI"
O/PTTK, 89-600 Chojnice, ul. Mickiewicza 12a

4-11. IX. VI OGÓLNOPOLSKI SPŁYW KAJAKOWY
"MAZURSKA JESIEŃ 83"
O/PTTK, 10-950 Olsztyn, Wysoka Brama

4-11. IX. XVII OGÓLNOPOLSKI RAJD
ORGANIZATORÓW TURYSTYKI
O/PTTK, 41-902 Bytom, ul. Chrobrego 2

8-11. IX. XI SPŁYW KAJAKOWY CZARNĄ HAŃCZĄ
I KANAŁEM AUGUSTOWSKIM
O/PTTK, 16-300 Augustów, Pl. Krasickiego 9

9-11. IX. XXX JUBILEUSZOWY RAJD MŁODZIEŻY
im. C. TRYBOWSKIEGO
KTG, O/PTTK, 34-410 Rabka, ul. W. Orkana 25a

9-11. IX. XVII RAJD "PAMIĘCI WRZEŚNIA 1939"
O/PTTK, 18-400 Łomża, ul. Giełczyńska 1

10-11. IX. VII RAJD BABIOGÓRSKI "SZLAKAMI LENINA"
WKTG, ZW PTTK, 43-301 Bielsko Biała, ul.
Kraśnińskiego 38

10-11. IX. V OGÓLNOPOLSKI SPŁYW KAJAKOWY
CERAMIKÓW "LUBIANA 83"
OZ PTTK przy ZPS "Lubiana", 86-400 Kościerzyna

10-11. IX. XXII RAJD "JESIEŃ CHOPINOWSKA"
O/PTTK, 63-400 Ostrów Wlkp., ul. Starotargowa 5

10-11. IX. ZŁOT TURYSTÓW NA KUJAWACH
O/PTTK, 87-800 Włocławek, ul. Dubois 1

12-18. IX. XXVIII MIĘDZYNARODOWY TURYSTYCZNY
RAJD PRZYJAŹNI "SZLAKAMI LENINA"
O/PTTK, 33-300 Nowy Sącz, Rynek 9

15-18. IX. XXVII ZŁOTA JESIEŃ NA JURZE
WKFSit UW, 42-200 Częstochowa, ul. Braci
Domagalskich 2

15-18. IX. IX OGÓLNOPOLSKI RAJD MIŁOŚNIKÓW
RÓZTOCZA
O/PTTK, 22-400 Zamość, Rynek Wielki 13

16-18. IX. XXIV ZŁOT TURYSTÓW NA WIELKIEJ
SOWIE
O/PTTK 58-300 Wałbrzych, ul. Lewartowskiego 2

18. IX. VIII WARSZAWSKI AZYMUT
im. M. ORŁOWICZA
Koło PTTK przy MK, 00-928 Warszawa, ul.
Chałubińskiego 4/6

I tak zakończy się lato, a wraz z nim - nasze zapowie-
dzi imprez turystycznych.
Czy byliście na któreś z nich?
Czy była udana?

MATERIAŁY DO KOLEJNYCH
„INFORMACJI ZARZĄDU GŁÓW
PROSIMY PRZESYŁAĆ NA A

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK, R.
ul. SENATORSKA 11
00 075 WARSZAWA

NUMER ZAMKNIĘTO 6 lipca

